

परा जनाः ध्रुवासः स्थिरा भवन्ति । स विष्णुः पुनः सुजनिमा
शोभनेन वामनरूपेण जन्मना युक्तः, उरुक्षितिं प्राणिनां नि-
वासाय विस्तीर्णं स्थानञ्चकार ॥

अथ त्रयोदशीमाह । “त्रिर्देवः पृथिवीमेष एताम् । वि-
चक्रमे शतर्चसं महित्वा । प्र विष्णुरस्तु तवसः स्तवीयान् ।
त्वेष्टं ह्यस्य स्थविरस्य नाम” [५] इति । एष विष्णुर्देवः शतर्चसं
शतविधगतियुक्तामेतां पृथिवीं पृथिव्युपलक्षितलोकत्रयं महित्वा
स्वमहिम्ना त्रिविचक्रमे त्रिवारं पादेनाक्रान्तवान् । तवसस्तवी-
यान् महतो महीयान् विष्णुः प्रास्तु प्रकृष्टो भवतु । स्थवि-
रस्य वृद्धस्य अस्य विष्णोर्नाम त्रिविक्रमादिरूपं त्वेष्टं हि प्रदीप्तं
प्रसिद्धमित्यर्थः । उक्तानां मन्त्राणां वैष्णवं मानमालभेतेत्येतस्य
पशोः सूक्ते प्रतीकान्यान्नातानि, प्र तद्विष्णुर्विचक्रमे त्रिर्देव
इति, नूमर्त इति, मन्त्रस्तु प्र तद्विष्णुरित्यनेन सह विकल्पते ॥

अथ चतुर्दशीमाह । “होतारं चित्ररथमध्वरस्य । यज्ञस्य
यज्ञस्य केतुः रुशन्तम् । प्रत्यर्द्धिं देवस्य देवस्य मङ्गा । श्रिया
त्वग्निमतिथिं जनानाम्” इति । स्वश्रिया स्वकीयया सम्पदा
युक्तमग्निं तु इममग्निमेव यजामहे इति शेषः । कीदृशमग्निं,
होतारं देवानामाङ्गातारं चित्ररथं विचित्रेण रथेन युक्तं
अध्वरं हिंसारहितं यज्ञस्य यज्ञस्य केतुं सर्वस्यापि यज्ञस्य
ज्ञापकं रुशन्तं दीप्तिमन्तमङ्गा स्वकीयेन महिम्ना देवस्य
सर्वस्यापि देवस्य प्रत्यर्द्धिं प्रत्येकं अर्द्धेन हविषायुक्तम् । अत-
एव सूत्रकार आह, सर्वेषां हविषामुत्तरार्द्धात् सकृत् सकृत्